

Legal update

Listopad 2022

Weinhold Legal

Obsah

Aktuality v legislativě

Novela zákona o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů

Aktuality v judikatuře

K dokazování v řízení o náhradě škody za zpožděný let

Odpovědnost nájemce prostoru sloužícího k podnikání za škodu

Zákaz konkurence

Informace uvedené v tomto bulletinu jsou prezentovány na základě našeho nejlepšího přesvědčení a poznatků získaných v době, kdy byl tento text dán do tisku. Nicméně, konkrétní informace vztahující se k tématům uvedeným v tomto bulletinu by měly být konzultovány dříve, než na jejich základě bude učiněno jakékoliv rozhodnutí.

Bankovníctví, finance a pojišťovnictví:

Daniel Weinhold, Václav Štraser, Ondřej Tejnský

ESG – Firemní udržitelnost

Tereza Hošková

Fúze a akvizice:

Daniel Weinhold, Václav Štraser

Insolvence a restrukturalizace:

Zbyšek Kordač, Jakub Nedoma

IT, media, telekomunikace:

Martin Lukáš, Jakub Nedoma, Michal Przczek

Nemovitosti:

Pav Younis, Václav Štraser

Ochrana osobních údajů:

Martin Lukáš, Tereza Hošková, Daša Aradská

Pracovní právo: Eva Procházková, Anna Bartůňková, Daša Aradská, Ondřej Tejnský

Slovenské právo:

Tomáš Čermák, Karin Konečná

Správa rodinného majetku:

Milan Polák, Zbyšek Kordač, Michaela Koblasová

Soudní a rozhodčí řízení: Milan Polák, Zbyšek Kordač, Anna Bartůňková, Michaela Koblasová, Michal Švec

Soutěžní právo / právo EU:

Tomáš Čermák

Start-upy, venture kapitál a kryptoměny: Pav Younis, Martin Lukáš, Jakub Nedoma, Michal Švec, Ondřej Tejnský

Veřejné zakázky a veřejný prostor:

Martin Lukáš, Tereza Hošková, Monika Švaříčková

Aktuality v legislativě

Novela zákona o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů

Vláda ČR dne 2. listopadu 2022 schválila návrh zákona, kterým se mění zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů. Novela se nyní nachází v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR. Účinnost novely je zamýšlena od 1. ledna 2023.

Novela ruší pravidlo zavedené zákonem č. 261/2021 Sb., dle něž stát automaticky zřídí datovou schránku fyzickým osobám, které od 1. ledna 2023 použijí prostředek pro elektronickou identifikaci vydaný v rámci kvalifikovaného systému elektronické identifikace (tedy např. bankovní identitu). Automatické zřízení datových schránek všem osobám bylo odůvodněno především potřebou rozšířit počet držitelů datových schránek fyzických osob na základě předpokladu, že jsou-li tyto fyzické osoby s to používat prostředek pro elektronickou identifikaci, nebude jim obsluha datových schránek činit zásadnější obtíže, a že část fyzických osob, kterým bude datová schránka fyzické osoby automaticky zřízena, po vlastní uživatelské zkušenosti nepřistoupí k deaktivaci datové schránky.

Důvody ke zrušení platné, avšak dosud neúčinné úpravy, spočívají především v aktuální společenskoekonomické situaci. V tomto ohledu se právní úprava dle důvodové zprávy k novele jeví jako příliš ambiciózní. Další argument ke zrušení zákonodárce spatřuje v nedůvodném zatížení fyzických osob, neboť případná deaktivace datové schránky vyžaduje aktivní úkon fyzické osoby (proti jejich automatickému zřízení). Právní úprava by rovněž zkomplikovala situaci zranitelných skupin obyvatel, které nejsou na užívání datových schránek a právní důsledky s tím spojené dostatečně připraveny.

Přijetím novely dojde k návratu k právnímu stavu před přijetím zákona č. 261/2021 Sb., kdy se datová schránka fyzické osobě zřídí výlučně na její žádost. I v případě přijetí novely však dojde k automatickému zřízení datových schránek pro podnikající fyzické osoby („OSVČ“), spolky nebo nadace. Ke zřízení datových schránek těmto subjektům dojde ve třech vlnách mezi lednem až březnem 2023.

Aktuality v judikatuře

K dokazování v řízení o náhradě škody za zpožděný let

(Nález Ústavního soudu ze dne 25. října 2022, sp. zn. I. ÚS 1768/22)

Stěžovatelé se u Obvodního soudu pro Prahu 6 domáhali zaplacení částky 800 EUR s příslušenstvím po žalované společnosti Smartwings, a. s. z titulu zpožděného letu o více než 3 hodiny. V takovém případě přísluší cestujícímu daného letu náhrada škody ve výši 400 EUR v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 ze dne 11. února 2004, kterým se stanoví společná pravidla náhrad a pomoci cestujícím v letecké dopravě v případě odepření nástupu na palubu, zrušení nebo významného zpoždění letů a kterým se zrušuje nařízení (EHS) č. 295/91. Žalovaná sdělila, že let žalobců nedosáhl zpoždění, které by zakládalo nárok na náhradu podle nařízení a jako důkaz označila listinu o záznamu letu.

Obvodní soud pro Prahu 6 žalobu zamítl. Stěžovatelé v odvolání namítali, že soud rozhodl tendenčně, při svém rozhodování vycházel pouze z důkazu předloženého a vyhotoveného žalovanou. Čas příletu logicky předchází otevření dveří letounu. Odvolací soud dospěl k závěru, že důkazní prostředek předložený žalovanou byl věrohodným důkazním prostředkem, ztotožnil se se závěry soudu prvního stupně a odkázal na jeho rozhodnutí.

Stěžovatelé poté podali ústavní stížnost, v níž uvedli, že soudy podle nich postupovaly tendenčně ve prospěch žalované, když při posuzování délky zpoždění letu vycházely pouze z důkazu předloženého žalovanou. Zejména namítali, že soudy opomněly zhodnotit všechny provedené důkazy v jejich vzájemné souvislosti a nepřihlíděly k nálezu sp. zn. II. ÚS 2226/21, týkajícímu se povahy důkazu záznamem o provedení letu a přístupu obecného soudu k hodnocení takového důkazu.

Legal update

Listopad 2022

Weinhold Legal

Ústavní soud dospěl k závěru, že ústavní stížnost je důvodná. Odůvodnění rozhodnutí soudů v obou stupních neodpovídá požadavkům na odůvodňování formulovaným Ústavním soudem v jeho předešlé judikatuře. Lze souhlasit s názorem stěžovatelů, že soudy pominuly namítané rozhodnutí sp. zn. II. ÚS 2226/21, podle kterého má-li být jediný klíčový a věrohodný podklad k prokázání délky zpoždění letu v cílovém místě pouze záznam o provedení letu, nadto vypracovaný provozujícím leteckým dopravcem, který má možnost s údaji zapisovanými do takového záznamu volně disponovat dle svých zájmů, je takový postup odporující smyslu a účelu nařízení. Ten spočívá v ochraně cestujících jako slabší smluvní strany. Cestující by v takovém případě neměli ve sporu s provozujícím leteckým dopravcem fakticky žádnou možnost prokázat délku zpoždění letu.

Podle Ústavního soudu je zásada předvídatelnosti soudního rozhodování, s ní spojený princip právní jistoty a ochrana legitimního očekávání účastníků nedílnou součástí práva na spravedlivý (řádný) proces. Pokud účastník sám poukáže na předchozí relevantní soudní rozhodnutí v obdobné věci, taková námitka musí být zahrnuta do odůvodnění rozhodnutí a řádně vypořádána. Odvolací soud se však od výkladu obsaženého v nálezu sp. zn. II. ÚS 2226/21 odchýlil, aniž by své důvody jakkoliv přesvědčivě zdůvodnil.

Odpovědnost nájemce prostoru sloužícího k podnikání za škodu

(Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. července 2022, sp. zn. 25 Cdo 2342/2021)

Obvodní soud pro Prahu 2 uložil žalované povinnost zaplatit náhradu škody, když vyšel ze zjištění, že v nebytových prostorech užívaných žalovanou obchodní společností jako nájemkyní byl vytopen nebytový prostor (poškozeno vybavení kanceláře) jiného nájemce. Žalobkyně (pojišťovna vlastníka poškozených nebytových prostor) vyplatila poškozenému nájemníkovi na pojistném plnění požadovanou částku. Podle nájemní smlouvy uzavřené mezi pronajímatelem a žalovanou byla žalovaná povinna hradit si drobné opravy související s užíváním pronajatých nebytových prostor a náklady spojené s běžnou údržbou. Soud prvního stupně posoudil věc za použití analogie podle § 2937 odst. 1 občanského zákoníku („o. z.“) a uzavřel, že žalovaná s ohledem na smluvní povinnost hradit drobné opravy související s užíváním nebytových prostor a náklady spojené s běžnou údržbou byla povinna též vykonávat dohled nad věcmi umístěnými v pronajatém nebytovém prostoru. Podle soudu prvního stupně zanedbala náležitý dohled nad přívodní hadičkou, která praskla a způsobila škodu, aniž žalovaná v řízení prokázala, že by jakýmkoliv způsobem stav přívodních hadiček vizuálně zkontrolovala.

K odvolání žalované Městský soud v Praze rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že žalobu zamítl, a rozhodl o náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů. Ztotožnil se se skutkovými zjištěními soudu prvního stupně i s aplikací § 2937 o. z., na rozdíl od něj však dospěl k závěru, že prasknutí přívodní vodovodní hadičky je třeba hodnotit jako nepředvídatelnou „nešťastnou náhodu“, kterou žalovaná v rámci dohledu nad předmětem nájmu nemohla odvrátit.

Rozsudek odvolacího soudu napadla žalobkyně dovoláním. Nejvyšší soud uvedl, že uzavřel-li za dané situace odvolací soud, že žalovaná jako nájemce prostor zanedbala náležitý dohled (ve smyslu § 2937 o. z.) nad přívodní hadičkou k umyvadlu, neboť její prasknutí je třeba hodnotit jako nepředvídatelnou „nešťastnou náhodu“, kterou žalovaná v rámci dohledu nad předmětem nájmu nemohla odvrátit, není jeho právní posouzení správné, neboť právě takovou péči zákon v rámci snahy o efektivní předcházení vzniku škod na cizím majetku po nájemcích vyžaduje. Žalovaná o způsobu kontroly hadičky neuvedla nic, co by odůvodňovalo použití liberačního důvodu, a odvolací soud dovodil, že obecné zvyklosti od ní v tomto směru nic nevyžadují, neboť defektu nelze nikdy účinně předejít. To by ovšem znamenalo, že náležitým dohledem je i faktická nečinnost, což je neudržitelný závěr zpochybňující samu podstatu a účel liberačního důvodu.

Zákaz konkurence

(Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. července 2022, sp. zn. 21 Cdo 1316/2021)

Žalobou podanou u Okresního soudu v Prostějově se žalobce domáhal po žalované zaplacení 7 500 000 Kč s 8,05% úrokem z prodlení ročně od 10. 8. 2017 do zaplacení s tím, že od 1. 9. 2008 do 31. 12. 2015 byl žalovaný u žalobce zaměstnán na pozici provozní ředitel. Přestože žalovaný věděl (musel vědět), že se na něj vztahuje zákaz konkurence mimo jiné podle § 432 o. z., vykonával od 18. 1. 2011 funkci jednatele společnosti A., která měla působit jako konkurent žalobce. Tuto skutečnost zjistil žalobce v březnu 2017. Protože žalovaný neměl k výkonu této činnosti souhlas žalobce, porušil své povinnosti vyplývající ze zákazu konkurence, a tím způsobil žalobci škodu, jejíž výše se rovná zisku, který společnost A. dosáhla v letech 2013, 2014 a 2015.

Okresní soud v Prostějově žalobu zamítl. Uzavřel, že dozvěděl-li se žalobce o konkurenční činnosti žalovaného v březnu 2017, počala tím běžet tříměsíční lhůta pro uplatnění práv podle ustanovení § 432 odst. 2 o. z., nicméně objektivní lhůta uplynula již dříve, měl-li se žalovaný dopouštět konkurenčního jednání od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2015. Dále soud prvního stupně uzavřel, že podnikatel se práva na náhradu škody může domáhat namísto práva podle § 432 odst. 2 o. z., proto zaniklo-li právo podle § 432 odst. 2 o. z. neuplatněním ve lhůtě, nemůže se žalobce domáhat náhrady škody podle § 432 odst. 3 o. z.

K odvolání žalobce Krajský soud v Brně potvrdil rozsudek soudu prvního stupně, neboť se „zcela ztotožňuje se závěrem prvoinstančního soudu o prekluzi [...] nároku žalobce na náhradu škody“. Náhrady škody podle § 432 odst. 3 o. z. se může žalobce domáhat jen tehdy, je-li původní nárok (podle § 432 odst. 2 o. z.) nárokem existujícím. Zanikla-li práva podle § 432 odst. 2 o. z. prekluzí, nemůže se žalobce místo těchto práv domáhat po žalovaném nároku na náhradu škody.

Dovolací soud judikoval, že z hlediska výkladu systematického je významné, že v ustanovení § 432 o. z. se jedná o tři samostatná práva (resp. tři samostatné skupiny práv). Pouze u práv podle odstavce 2 je výslovně upraven jejich zánik, pokud nebyla uplatněna ve stanovené (subjektivní a objektivní) lhůtě. Přitom podle ustanovení § 654 odst. 1 o. z., jež upravuje prekluzi, platí, že nebylo-li právo vykonáno ve stanovené lhůtě, zanikne jen v případech stanovených zákonem výslovně. U náhrady škody navíc nelze shledat žádný smysl v tom, aby oprávněná osoba měla takto velmi zpřísněné postavení, zejména ve srovnání s jinými oprávněnými osobami u ostatních případů náhrad škod.

Z uvedeného výkladu vyplývá závěr, že právo na náhradu škody způsobené podnikateli porušením zákazu konkurence jeho zástupcem nezaniká, zanikne-li právo podle ustanovení § 432 odst. 2 o. z. prekluzí, a že toto právo na náhradu škody není nutné uplatnit ve lhůtách uvedených v ustanovení § 432 odst. 2 o. z.

© 2022 Weinhold Legal
Všechna práva vyhrazena

Informace uvedené v tomto bulletinu současně nelze chápat jako vyčerpávající popis relevantní problematiky a veškerých možných konsekvencí, a nemělo by na ně být plně spoléháno v jakýchkoliv rozhodovacích procesech ani by neměly být považovány za náhražku specifické právní rady, které by byla relevantní pro konkrétní okolnosti. Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář ani kterýkoliv právník uvedený jako autor těchto informací neodpovídají za jakoukoliv újmu, která by mohla vzniknout ze spoléhání se na zde uveřejněné informace. Dále si dovoluujeme poznamenat, že na některé záležitosti v tomto bulletinu uváděné mohou existovat různé právní názory z důvodu nejednoznačnosti příslušných ustanovení, a v budoucnu může převážít jiný než námi uváděný výklad.

Své připomínky laskavě zasílejte na e-mailovou adresu: matej.novak@weinholdlegal.com, anebo kontaktujte osobu, s níž jste obvykle ve spojení. Odhlášení publikací na office@weinholdlegal.com.